

**„Let’s look, touch and smell” –
zajęcia języka angielskiego dla
przedszkolaków zainspirowane
metodą integracji sensorycznej.**

Inspiracje dla nauczycieli.

**Scenariusze zajęć:
Wychowanie przedszkolne
– język angielski**

Koleżanki i Koledzy Nauczyciele,

Przedstawiam opis programu autorskiego „Let’s look, touch and smell – nauczanie języka angielskiego z wykorzystaniem metody SI”, który wyrósł z przeprowadzonej przeze mnie innowacji metodycznej. Moje działania zostały nagrodzone w 2021 r. European Language Label – znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia języków obcych.

W roku szkolnym 2020/2021 w SODMiDN w Kielcach zaprosiłam nauczycieli języka angielskiego z kieleckich przedszkoli do stworzenia sieci współpracy w celu zaprezentowania założeń mojego programu oraz wymiany doświadczeń i pomysłów w zakresie wczesnego nauczania języka angielskiego. Efekty naszej współpracy oraz bank pomysłów do wykorzystania w czasie zajęć języka angielskiego w przedszkolu prezentuję w niniejszym biuletynie. Zapraszam do lektury.

Anna Filipek

doradca metodyczny wychowania przedszkolnego
w Samorządowym Ośrodku Doradztwa Metodycznego
i Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Kielce, październik 2021 r.

CZEŚĆ I

PROGRAM AUTORSKI

We współczesnym świecie coraz więcej dzieci przejawia problemy w zakresie prawidłowej organizacji wrażeń sensorycznych napływających przez receptory. Wiąże się to w dużej mierze z tym, że już coraz młodsze dzieci spędzają dużo czasu na statycznej zabawie przed komputerem lub na oglądaniu telewizji. Dzieci mają przez to coraz mniejszą motywację do twórczej, aktywnej zabawy. Poza tym duże tempo życia powoduje, że przedszkolaki nie mają wystarczająco dużo czasu na zdobycie i dokładne przeanalizowanie napływających zewsząd doznań zmysłowych.

Krótko o metodzie SI

Już w latach 70. XX wieku zaczęto prowadzić badania nad osobami z zaburzeniami neurologicznymi. Ich inicjatorką była Jean Ayers – terapeutka zajęciowa i psycholog. Efektem jej prac jest opracowanie metody integracji sensorycznej (SI), która opisuje w jaki sposób mózg radzi sobie z rozpoznaniem, interpretacją oraz integracją doznań zmysłowych. Nieprawidłowa integracja sensoryczna przejawia się tzw. dysfunkcjami, czyli zaburzeniami, które pojawiają się gdy układ nerwowy niewłaściwie organizuje bodźce zmysłowe.

Metoda integracji sensorycznej to jedna z ważniejszych metod stosowanych w pracy z dziećmi z problemami w rozwoju. W pierwszej kolejności kierowana jest do dzieci z trudnościami w uczeniu się, ale z powodzeniem można stosować ją w przypadku niepełnosprawności intelektualnej, ruchowej, autyzmu, uszkodzeń analizatorów. Może być także wykorzystywana jako forma profilaktyki ewentualnych trudności w uczeniu się oraz stymulacji rozwoju dzieci prawidłowo rozwijających się. Ten ostatni aspekt wykorzystania metody SI warto zgłębić pracując z dziećmi w wieku przedszkolnym, które rozwijają się bardzo intensywnie i w niektórych sferach nieharmonijnie.

Bodźce płynące ze świata odbierane są przez siedem układów zmysłowych i przewodzone do mózgu, w którym zachodzi przetwarzanie informacji. Układ nerwowy człowieka odbiera i rejestruje bodźce płynące ze zmysłów:

- **dotyku** skóry, określanego jako zmysł czucia powierzchniowego, związanego z odbieraniem bodźców dotykowych,

- **równowagi** zlokalizowanego w błędniku ucha wewnętrznego, określanego też jako **układ przedsionkowy**,
- czucia i ułożenia mięśni, ścięgien oraz stawów, określanego również jako zmysł czucia głębokiego lub **układ proprioceptywny**,
- **smaku**, którego receptorami są brodawki smakowe leżące na języku, zwany także czuciem smaku,
- **wzroku**,
- **słuchu** zlokalizowanego w ślimaku ucha wewnętrznego,
- **węchu** zlokalizowanego w nosie, zwanego również zmysłem powonienia.

Zmysły podstawowe dla integracji sensorycznej (dotyk, równowaga oraz czucie ciała) mają zasadnicze znaczenie w naszym codziennym funkcjonowaniu. Ich dobre zintegrowanie jest podstawą optymalnego rozwoju i działania pozostałych wszystkich wyższych zmysłów i umiejętności. Należą do nich na przykład: wzrok, słuch, mowa, umiejętność chodzenia oraz zdolność wykonywania precyzyjnych czynności, jak malowanie, pisanie. Jeśli doświadczenia dziecka w odbiorze i przetwarzaniu bodźców płynących ze zmysłów podstawowych są złe lub niepełne, to nie jest ono w stanie nauczyć się złożonych czynności, takich jak czytanie, pisanie lub posługiwanie się językiem obcym i opanowanie ich sprawia mu ogromne trudności. Tworzą one podstawę jego rozwoju intelektualnego, osobowościowego i społecznego.

Korzyści z wykorzystania elementów SI na zajęciach języka angielskiego

Wykorzystanie metody integracji sensorycznej na zajęciach języka angielskiego niesie podwójną korzyść. Po pierwsze, oprócz zdobywania wiedzy językowej, dziecko rozwija się harmonijnie pod wieloma względami. Po drugie zaś, silne angażowanie zmysłów i całego ciała, pomaga usunąć zahamowania, które uniemożliwiają zapamiętanie określonych treści językowych.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem autorki programu jest rozwijanie umiejętności posługiwania się przez przedszkolaki językiem angielskim oraz integrowanie ich doznań zmysłowych co dodatkowo wpływa na prawidłowy rozwój dzieci we wszystkich sferach. Najważniejsze innowacyjne elementy, które pojawiają się na zajęciach języka angielskiego to:

- pomoce dydaktyczne angażujące różne zmysły,
- zabawy ruchowe, muzyczno-ruchowe, językowe ukierunkowane na pobudzenie jak największej ilości receptorów,
- zabawy badawcze z wykorzystaniem różnego typu materiałów,
- metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne,
- metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz,
- edukacja przez ruch D. Dziamskiej,
- masażyki,
- kącik sensoryczny z materiałami do zabawy indywidualnej lub w małej grupie.

CEL GŁÓWNY:

Głównym celem programu **jest nauczanie języka angielskiego w oparciu o metodę integracji sensorycznej, jako sposobu na harmonijny rozwój, kształcenie, zdobywanie wiedzy i wychowanie szczęśliwego człowieka.**

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Dziecko:

- rozwinie swoje kompetencje w zakresie posługiwania się językiem angielskim,
- usprawni organizację doznań zmysłowych napływających przez receptory,
- rozwinie swoją sprawność fizyczną oraz koordynację ruchów,
- stanie się bardziej otwarte na nowe doznania,
- rozbudzi swoje zaciekawienie otaczającym światem,
- rozwijanie motywację do uczenia się języka obcego,
- wykształci w sobie nawyk aktywnego uczenia się,
- rozwinie i poszerzy swoją wiedzę o świecie,

- wzmacnianie poczucie własnej wartości.

III. METODA INEGRACJI SENSORYCZNEJ – PROPOZYCJE ĆWICZEŃ

1. Usprawnianie układu przedsionkowo-propryoceptywnego:

- zabawy ruchowe z wykorzystaniem skoków, przysiadów, obrotów, bujania się, skłonów, maszerowania, kołysania się itp.,
- turlanie się i zabawy w przepychanie,
- masowanie,
- joga,
- przepychanie i przenoszenie ciężkich przedmiotów, np. dodatkowo obciążonych pluszaków,
- zabawy z muzyką kształtujące świadomość własnego ciała i jego położenia w przestrzeni.

2. Usprawnianie układu dotykowego oraz ruchowego:

- dotykanie przedmiotów o różnej fakturze,
- odnajdywanie drobnych przedmiotów w pojemniku wypełnionym ryżem,
- rysowanie na tackach wypełnionych materiałami o różnej fakturze, np. ryż, makaron, piasek,
- odtwarzanie wzoru bez kontroli wzroku,
- zabawy z „pudełkami dotykowymi”,
- zabawy z „torebkami dotykowymi” (torebki strunowe wypełnione różnymi materiałami),
- nazywanie i dotykanie poszczególnych części ciała,
- zabawy ruchowe z piosenkami,
- składanie z elementów modelu postaci,
- powtarzanie ruchów drugiej osoby - „zabawa w lustro”,
- chodzenie po przeszkodach,
- segregowanie różnych elementów,
- rozpoznawanie przedmiotów bez kontroli wzrokowej.

3. Usprawnianie precyzji ruchów palców:

- zabawy paluszkowe,
- prace plastyczne kształtujące małą motorykę,
- ćwiczenia grafomotoryczne z wykorzystaniem różnych materiałów, np. patyczki, piasek do rysowania na nim wzoru, nawlekanie różnego typu materiałów na sznurki lub druciki kreatywne,
- zabawy z wykorzystaniem różnego typu mas plastycznych.

4. Zabawy polisensoryczne:

- zabawy muzyczno-ruchowe z wykorzystaniem chusty animacyjnej oraz różnorodnych rekwizytów (apaszki, hula-hop, dary jesieni, ciężkie i lekkie przedmioty, balony),
- rozpoznawanie dźwięków dochodzących z otoczenia,
- metoda TPR –reagowanie całym ciałem na polecenia wydawane w języku angielskim,
- „domino zapachowe”,
- zabawy z wykorzystaniem „pudełek” i „torebek sensorycznych”.

FORMY PRACY:

Wszelkie metody powinny być wspierane przez odpowiednio dobrane formy pracy inicjujące różnorodną i wielokierunkową aktywność dzieci.

Podstawowe formy organizacyjne pracy z dzieckiem:

- indywidualną,
- zespołową,
- zbiorową.

Formy realizacji:

- zorganizowanie kącika z „pudełkami sensorycznymi”, „torebkami sensorycznymi”, „butelkami sensorycznymi” i innymi materiałami, które służyć będą indywidualnym zabawom dzieci,
- tworzenie pomocy dydaktycznych do zajęć, które poprzez pobudzanie zmysłów dzieci, motywują je do działania,

- zabawy z językiem angielskim w powiązaniu z ekspresją muzyczną, plastyczną, ruchową, językową,
- wykorzystywanie materiałów oraz przygotowanych pomocy dydaktycznych, które mają na celu integrację wrażeń zmysłowych oraz rozwijanie sprawności manualnej dzieci.
- współpraca z rodzicami w zakresie rozwijania wiedzy dzieci i ich motywacji do uczenia się – tworzenie „Gazetki dla rodziców” zawierającej opis realizowanego materiału leksykalnego oraz form pracy.
- śmiech, radość, ruch.

Wszystkie metody i formy są jednakowo ważne i służą do realizacji celów i treści programowych, sprzyjają lepszemu przyswajaniu języka angielskiego oraz integracji doznań zmysłowych.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Do prawidłowej realizacji przedstawionego programu przydatne będą następujące środki dydaktyczne:

- sprzęt audio – video: magnetofon, odtwarzacz CD, telewizor, odtwarzacz DVD,
- płyty z nagraniami piosenek, z muzyką relaksacyjną i ilustracyjną,
- gry dydaktyczne,
- rysunki, ilustracje,
- różnego typu materiały służące do tworzenia materiałów dotykowych (papiery i materiały tekstylne o różnej fakturze),
- materiały do stworzenia kącika senso-motorycznego: kasza, ryż, materiał przyrodniczy, pompony, drewniane patyczki, słomki, makaron, spinacze do bielizny,
- własnoręcznie przygotowane przez nauczyciela pomoce dydaktyczne, które pobudzają zmysły oraz rozwijają sprawność motoryczną i manualną dzieci,
- różnorodne rekwizyty i eksponaty do inscenizacji oraz zabaw muzyczno-ruchowych,
- pacynki, marionetki, kukiełki, maski, stroje do przebierania się,
- różnorodne materiały i narzędzia do działalności plastycznej i badawczej,
- instrumenty perkusyjne,
- „skrzynia skarbów”.

BIBLIOGRAFIA:

- Ayres A. J. „Dziecko a integracja sensoryczna”, Wyd. Harmonia”
- Barańska M., „Sensoryczny piękny świat”/ Wydawnictwo Harmonia, 2015 r.
- Bogdanowicz M., Bogdanowicz K.M., Łockiewicz M., „The Good Start Method for English” (GSM), Wydawnictwo Harmonia 2016 r.
- Delaney T., „101 ćwiczeń, gier zabaw”, Wydawnictwo Harmonia, 2015
- Miller L., J. „Dzieci w świecie doznań”,
- Odowska-Szlachcic, „Terapia integracji sensorycznej”, Wydawnictwo Harmonia, 2014 r.
- Sher B., „28 zabaw muzycznych”, Wydawnictwo Harmonia, 2016.
- Sherborne W., „Metoda ruchu rozwijającego”
- Taylor K.F., McDonald C., „Danceland. Przewodnik”, Wydawnictwo Harmonia, 2015.

CZEŚĆ II PRZYKŁADY ZABAW

W tej części znajdują Państwo przykłady zabaw oraz aktywności, które realizowane były w trakcie trwania projektu w Przedszkolu Samorządowym nr 40 w Kielcach.

Five Little Monkeys

Link do prezentacji:

<https://view.genial.ly/6040836645e4040d2f09f45f/presentation-waterfalls-presentation>

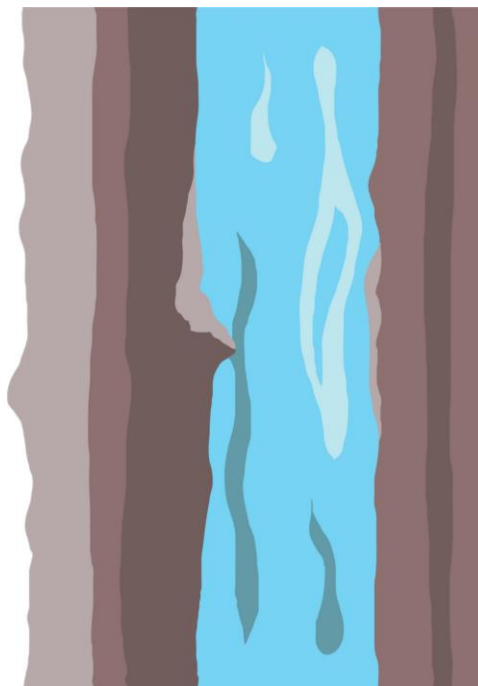
Potrzebujemy: wytłoczkę po jajkach, klocki (5 małych, jeden duży).

Przebieg zabawy:

Nazywamy wszystkie elementy:

5 małych klocków to maćpki,
jeden duży klocek to krokodyl,
wytłoczka po jajkach to sceneria wydarzeń –
zagłębienia po jajkach to drzewo,
zamykanie wytłoczki to jezioro w którym pływa
krokodyl.

Dzieci układają wszystkie elementy w swojej
wytłoczce i zaczynamy opowieść:

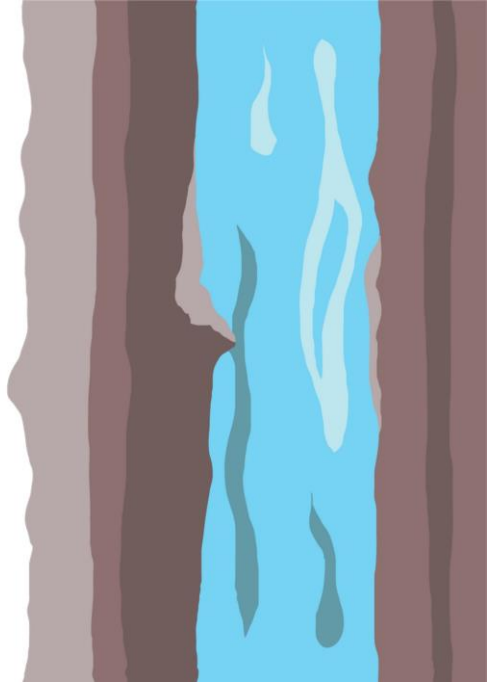

2

ZABAWA PLASTYCZNA

Przez kilka dni bawimy się z dziećmi tworząc pracę plastyczną, która będzie ilustracją do poznanej rymowanki.

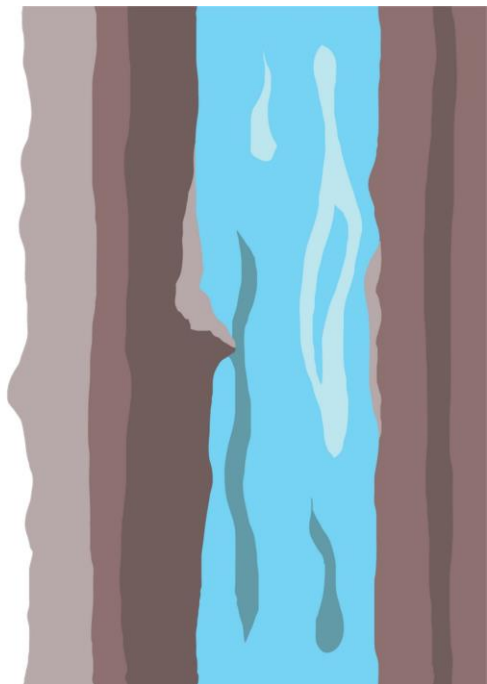

"Fale w kształcie cyfr"

Dzieci przy spokojnej muzyce kreślą wzory cyfr pastelami w morskich kolorach na dużej kartce papieru (kartka przyklejona do stolika). W trakcie zabawy nauczyciel nazywa cyfry po angielsku.

W czasie zabawy:

- poszerzanie pola widzenia (szukanie na kartce narysowanych już cyfr)
- rytmiczne kreślenie cyfr;
- ćwiczenie społeczne: wymiana kredek, używanie zwrotów grzecznościowych;
- ćwiczenie badawcze (dziecko sprawdza, które palce, elementy dłoni można wykorzystać do kreślenia poszczególnych cyfr);
- powstanie karty pracy, nadajemy nazwę karcie pracy – „Cyferkowe fale na jeziorze”;

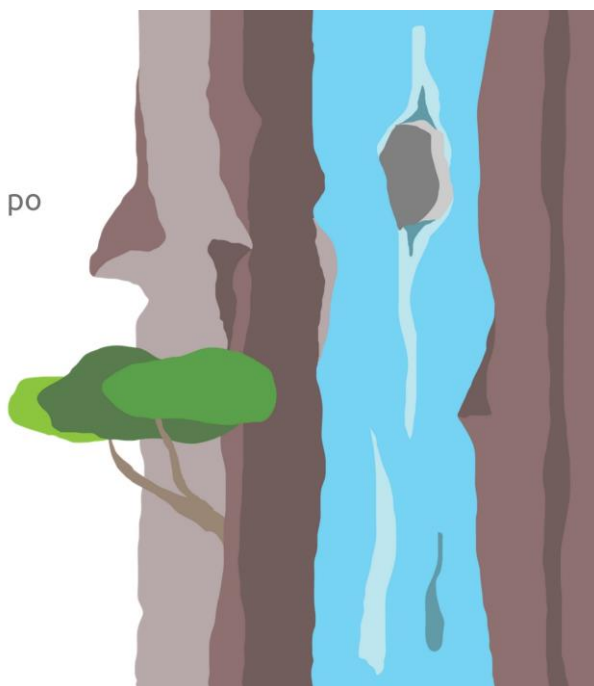

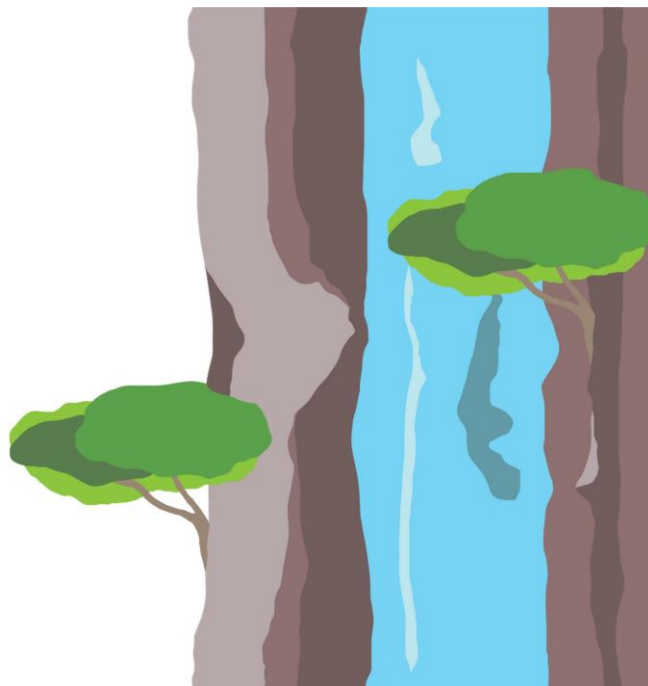
"Mr Crocodile"

Kolejnego dnia skupiamy się na Panu Krokodylu. Po przypomnieniu sobie rymowanki (z pacynkami lub wytłoczkami po jajkach), rozdajemy dzieciom zieloną plastelinę i prosimy, by zgadły co z niej powstanie.

W trakcie tworzenia krokodyla przypominamy sobie nazwy części ciała, kolory, określenia wielkości.

*What colour is the crocodile?
Is he big or small?
How many legs can you see? etc*

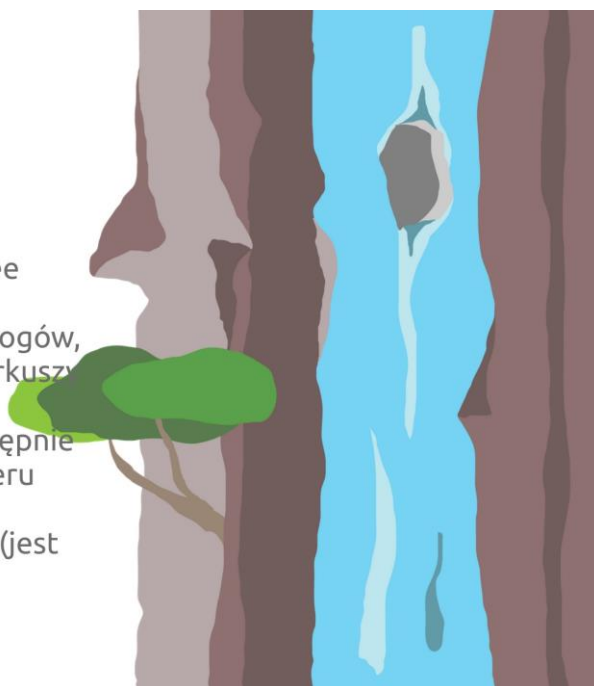

„Tree” – zabawa animacyjna z arkuszem papieru.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kawałki szarej tektury. W czasie zabawy:

- Tworzenie lunety i poszukiwanie kolorów wymienionych w śpiewanej piosence – „I see something blue”.
- Oglądanie kartki, przeliczanie jej boków, rogów, porównywanie wielkości poszczególnych arkuszy (po angielsku).
- Nadrywanie kartki w kilku miejscach, następnie zginanie powstałych „gałęzi”. Z kartki papieru tworzy nam się piękne drzewo.
- Dzieci przyklejają drzewo na swojej pracy (jest już na niej jezioro oraz pływający w nim krokodyl).

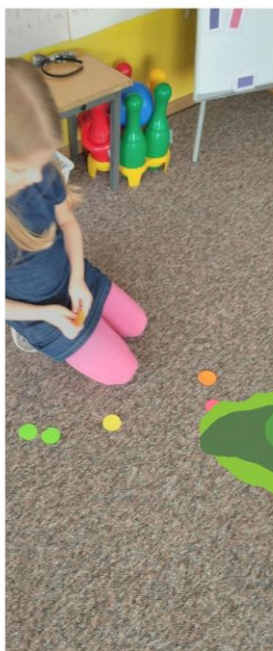
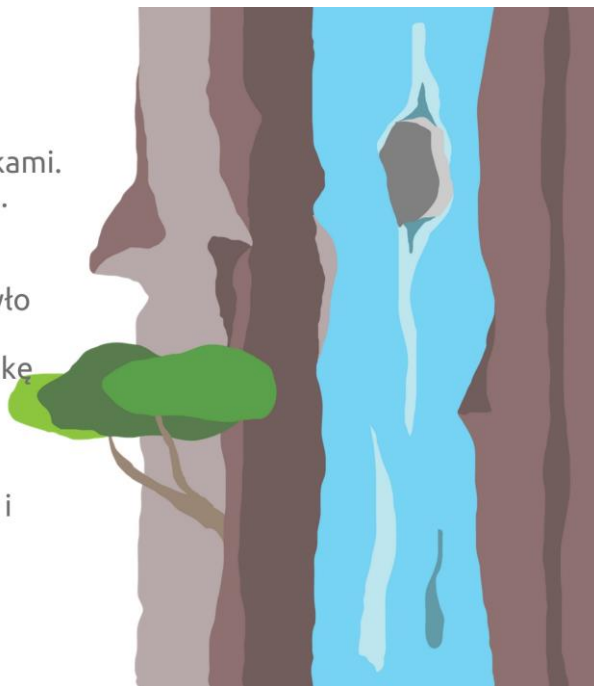

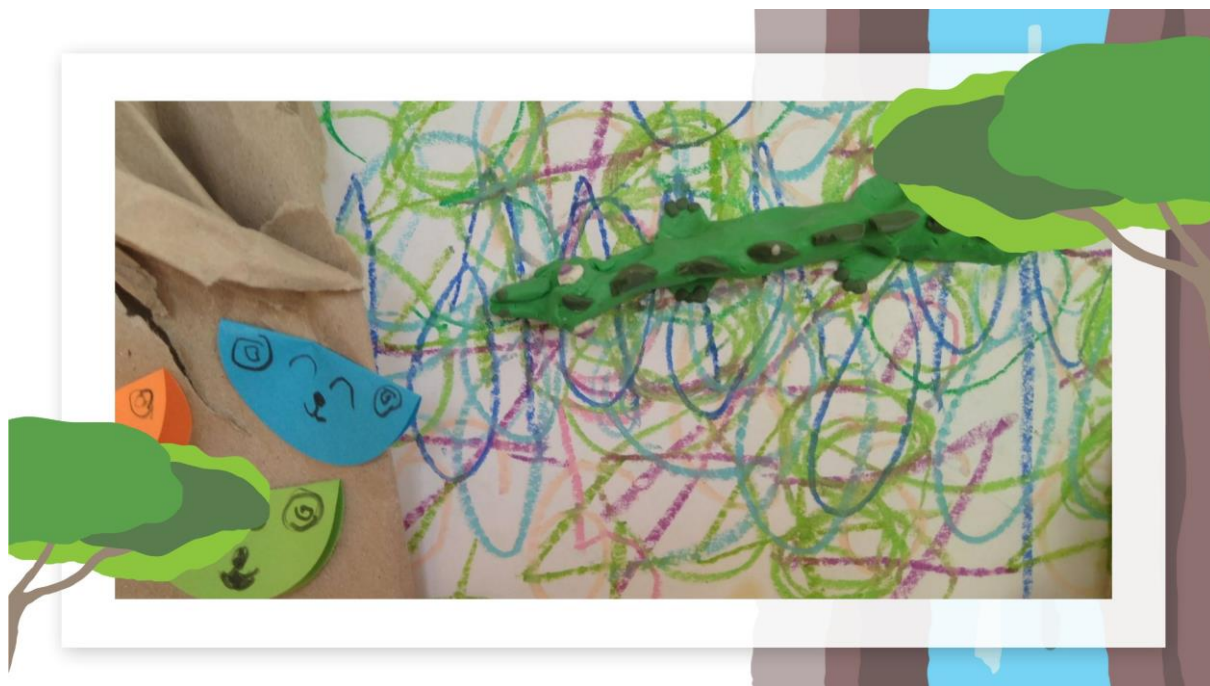
**„Monkeys” – zabawy w przeliczanie,
porównywanie i określanie kolorów.**

Tego dnia bawimy się z kolorowymi kóteczkami. Nauczyciel przygotowuje koła w 5 kolorach. Zaczynamy od "kolorowego deszczu" - rozsypujemy nad dziećmi koła. Dzieci mają za zadanie zebrać tyle kół ile było małpek. Określamy po angielsku kolory, przeliczamy, przypominamy sobie rymowanke bawiąc się z kóteczkami.

Po wszystkich zabawach na dywanie, dzieci ozdabiają kóteczka zamieniając je w małpki i przyklejają na drzewie.

Emotions

Link do prezentacji:

<https://view.genial.ly/5fbba398a4b20562cda5b0de/presentation-emotions>

JAR FULL OF emotions

Zestaw kolorowych koralików możemy wykorzystać w trakcie wprowadzania nazw uczuć. Każdej karcie przedstawiającej dane uczucie przyporządkujemy kolor.

Przebieg zabawy:

Dzieci siadają w kręgu. Na środku wysypujemy koraliki. Włączamy spokojną muzykę (ta zabawa ma nas wyciszyć, uspokoić). Każde dziecko wybiera koralik odpowiadający temu jak się czuje. Dzieci kolejno nawlekają koraliki na sznurek.

Na koniec powstaje "Sznur uczuciowych koralików". Od razu widać jak czuje się grupa ;)

+ info

EMOTIONS DISCOVERY BOTTLES

BUTELKI sensoryczne

Ciekawą formą prezentacji uczuć jest "zamknięcie ich" w butelkach:)

Butelki dzięki swojej formie mogą pięknie oddać kwintesencję uczuć.

Nie tylko wypełnienie ale też kształt butelki mają znaczenie. Butelki są wspaniałą pomocą ponieważ:

- są trójwymiarowe, można je obejrzeć z każdej strony;
- oglądając je pod światło, gdy wypełnienie wiruje, dziecko z zainteresowaniem ogląda wewnątrz.

Body parts

Link do prezentacji:

<https://view.genial.ly/5f79abe4ff5a000cf0bdc45f/presentation-biuletyn-1-body-parts>

FACE - KLOCKI sensoryczne

ZABAWA TAKIM ZESTAWEM KLOCKÓW POZWALA MŁODSZYM PRZEDSZKOLAKOM NA POĆWICZENIE ICH UMIEJĘTNOŚCI BUDOWANIA, ODTWARZANIA WZORU ORAZ UTRWALENIA TEGO JAK WYGLĄDA TWARZ.

NAUCZYCIEL WSKAZUJE KOLEJNO CZĘŚCI CIAŁA, NAZYWA JE I ZACHĘCA DZIECI DO BUDOWANIA:

- MOUTH...NOSE....EYES.
- ONE MOUTH....ONE NOSE....TWO EYES.

STARSZE PRZEDSZKOLAKI MOGĄ TWORZYĆ SZALONE STWORZY Z LICZNYMI OCZAMI, NOSAMI I USTAMI. A NASTĘPNIE PRZELICZAĆ I NAZYWAĆ CZĘŚCI TWARZY PO ANGIELSKU.

JEŚLI CZĘŚCI TWARZY NA KLOCKACH RÓŻNIĄ SIĘ DOTYKOWO, MOŻEMY POBAWIĆ SIĘ W ZGADYWANKI Z ZASŁONIETYM OCZAMI.

MAGIC MIRROR - RYSUJEMY BUZIE

DZIECI RYSUJĄ NA LUSTERKU SWOJE
ODBICIE. TAKIE ZADANIE WYMAGA
SKUPIENIA, ZAŚ EFEKT KOŃCOWY ZAWSZE
BARDZO CIESZY AUTORA.

- DRAW YOUR EYES.....NOSE.....MOUTH.
- POINT TO YOUR NOSE...

MY FACE - ZABAWA SENSORYCZNA

ZGROMADŹMY CIEKAWY MATERIAŁY, NP.
KORALIKI, CIEKAWĄ STARĄ BIŻUTERIĘ,
KORKOWE PODKŁADKI ITP.

ZAPROŚMY DZIECI DO TWÓRCZEJ ZABAWY
W TWORZENIE SWOJEGO PORTRETU.
TWÓRZMY I NAZYWAJMY CZĘŚCI TWARZY.

Autumn – jesienne inspiracje

Link do prezentacji: <https://view.genial.ly/6138ee3e05fb130dd3a18a50/presentation-autumnal-presentation>

„Szukamy kasztanów...”

Jesienne skarby możemy ukryć w dużym pojemniku wypełnionym ryżem. Odnajdywanie kasztanów, szyszek, żołądździ i dyni zakopanych w pudle sensorycznym jest wspaniałą zabawą dla dzieci. Odnalezione rzeczy możemy segregować, porównywać, opisywać ich ciężar i wielkość (big, small, heavy, light) oraz przeliczać. To zabawa która rozbudza dziecięcą ciekawość oraz wspaniale wycisza.

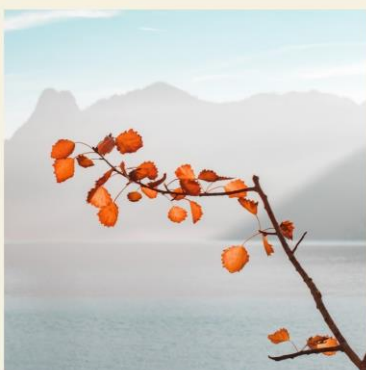
„Liście na gałązce”

Gdy dzieci przyniosą "jesienne skarby" do przedszkola, możemy je wykorzystać do zabawy.

Zadanie dzieci polega na tym by za pomocą spinaczy do bielizny przyczepiły jak najwięcej liści na gałązce drzewa. Dodatkowo dzieci nazywają kolory oraz przeliczają liście i porównują.

Jesienna butelka sensoryczna – „Spadające liście”.

W butelce wypełnionej wodą znajdują się różnego rodzaju liście (np. cekinowe, plastikowe lub filcowe listki). Dzieci obserwują tempo ich opadania, porównują ich kolor, relaksują się. Dodatkowe zadanie to odnalezienie w butelce liści o których opowiada nauczyciel, np. "Find red".

Jesienna masa plastyczna wykorzystywana w trakcie zabaw:

Przepis:

1 szklanka mąki, ¼ szklanki soli, ½ łyżki oleju roślinnego, 1 łyżeczka proszku do pieczenia, ½ łyżeczki gałki muskatołowej, 1 łyżeczka cynamonu, 1 szklanka wody, czerwony barwnik spożywczy.

Przygotowanie:

Wszystkie składniki łączymy, gotujemy chwilę w garnku, gdy przestygnie zagniatamy.

Christmas

Link do prezentacji: <https://view.genial.ly/613c7f677602e60d61413392/presentation-winter-presentation>

Druciki kreatywne, pomponiki i file...

By zainspirować dzieci do nazywania kolorów oraz przeliczania po angielsku, zaproponujmy dzieciom bardzo prostą i angażującą zabawę.

Z filcu wytnijmy choinkę do ozdabiania pomponikami. Zaś z drucików kreatywnych stwórzmy proste drzewko na które dzieci mogą wkładać pomponiki. Zabawa trwa tak długo, jak długo pomponiki utrzymają się na drzewku.

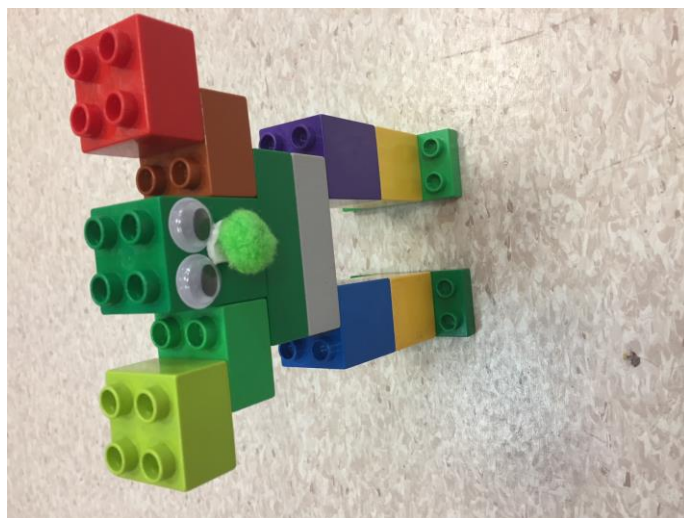

Część III

RELACJA ZDJĘCIOWA Z REALIZACJI PRJEKTU W KIELECKICH PRZEDSZKOLACH

Przedszkole Samorządowe nr 2 w Kielcach

Nauczyciel: Karolina Piotrowska-Plech

Przedszkole Samorządowe nr 30 w Kielcach

Nauczyciel – Dagmara Zielonka

Przedszkole Samorządowe nr 24 w Kielcach

Nauczyciel – Ewa Dziewit

